

Hranice plzeňského panství

Založení Nové Plzně

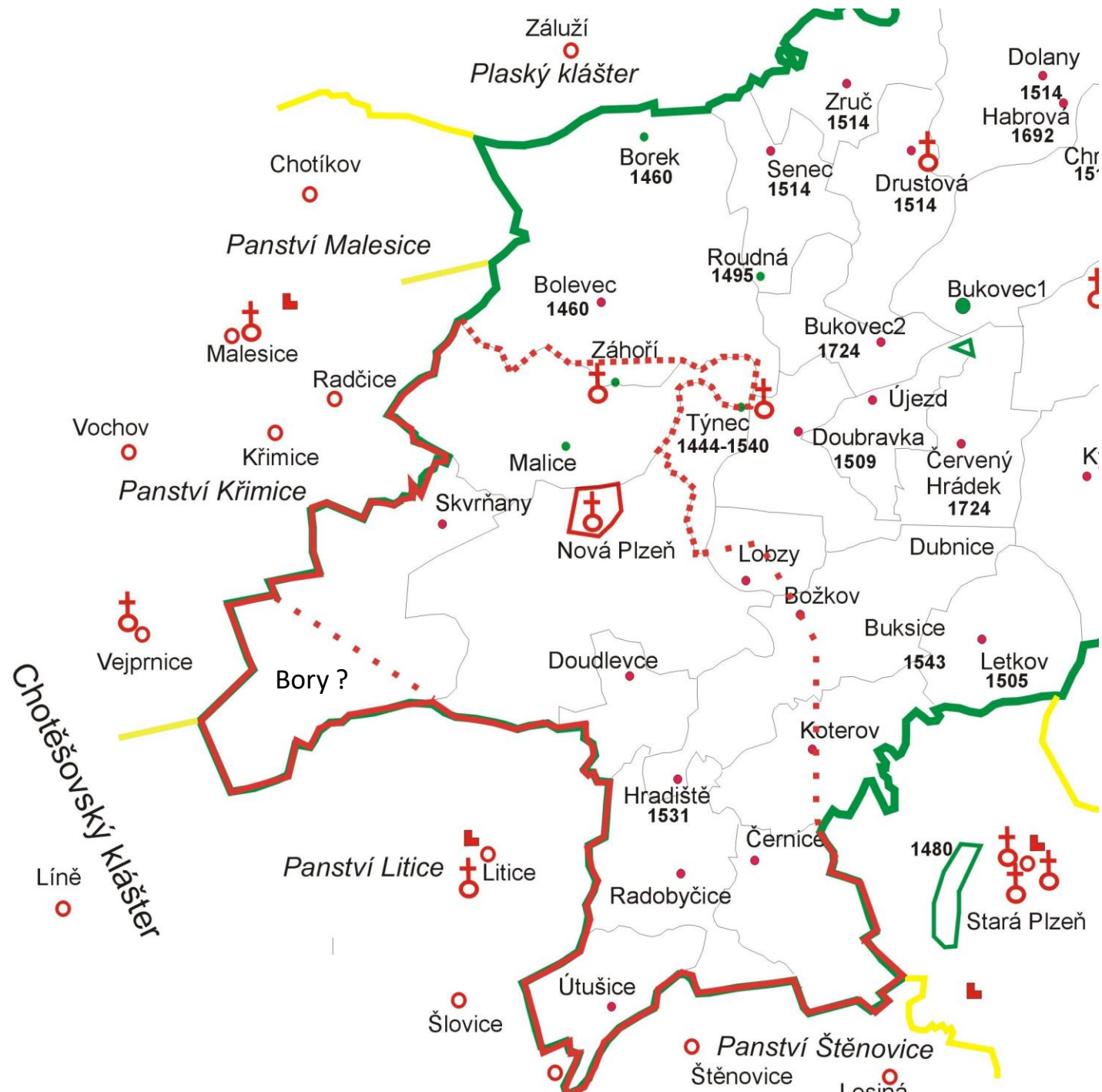
Václav II - 168 lánů = 30-35 km²

1319 – revize Jana Lucemburského
80 neoprávněných lánů,
z nich 70 převedeno do církevní držby

1363 - výroční trh přenesen do
Nové Plzně

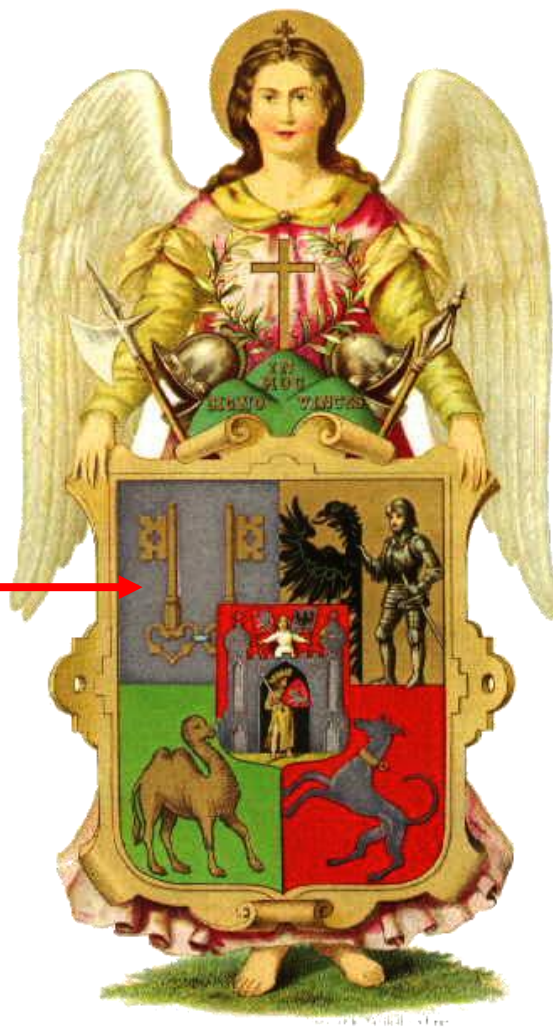
1418 – první seznam šosovních vesnic

Letopočty označují rok zakoupení vesnice

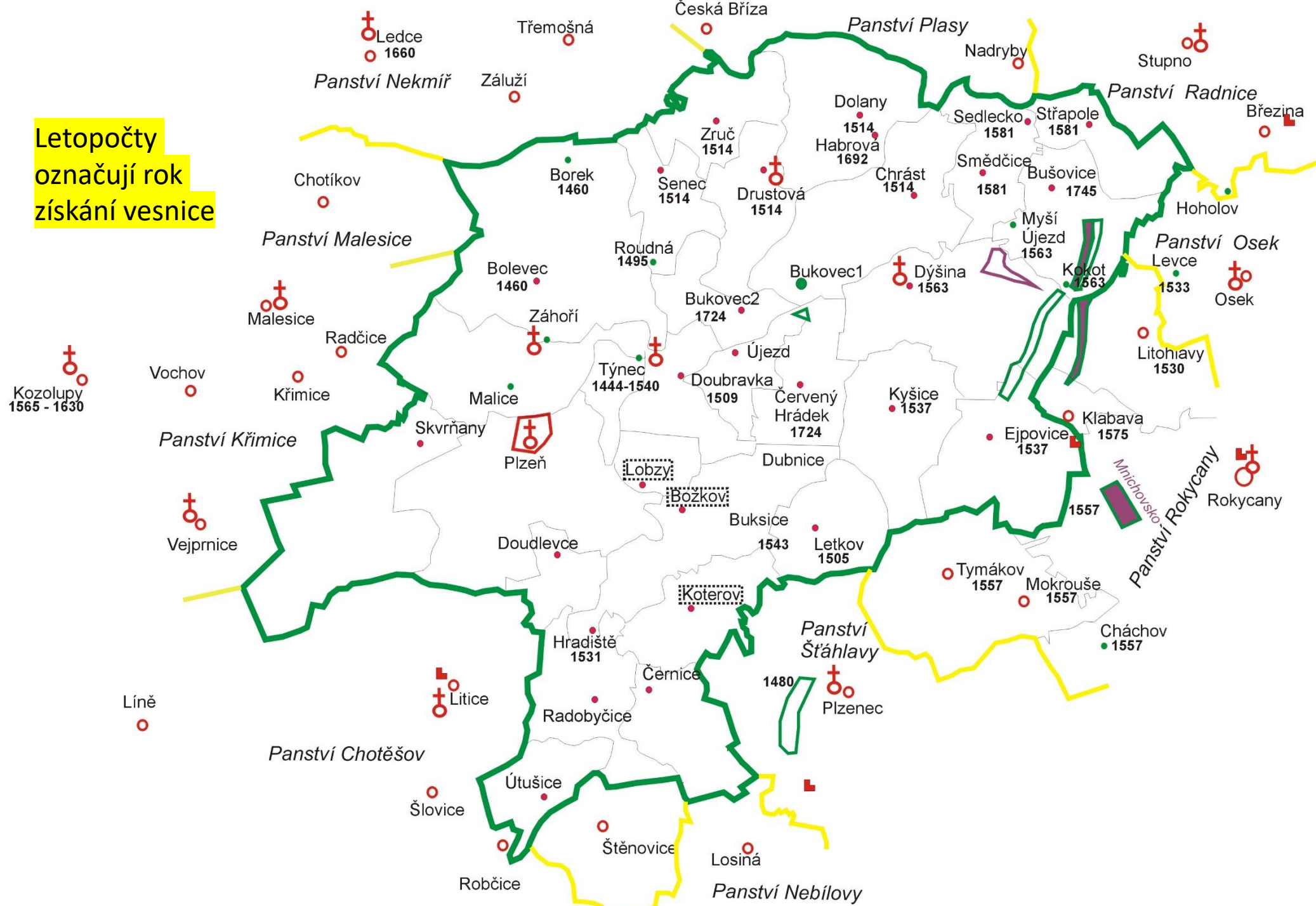

Panství roste

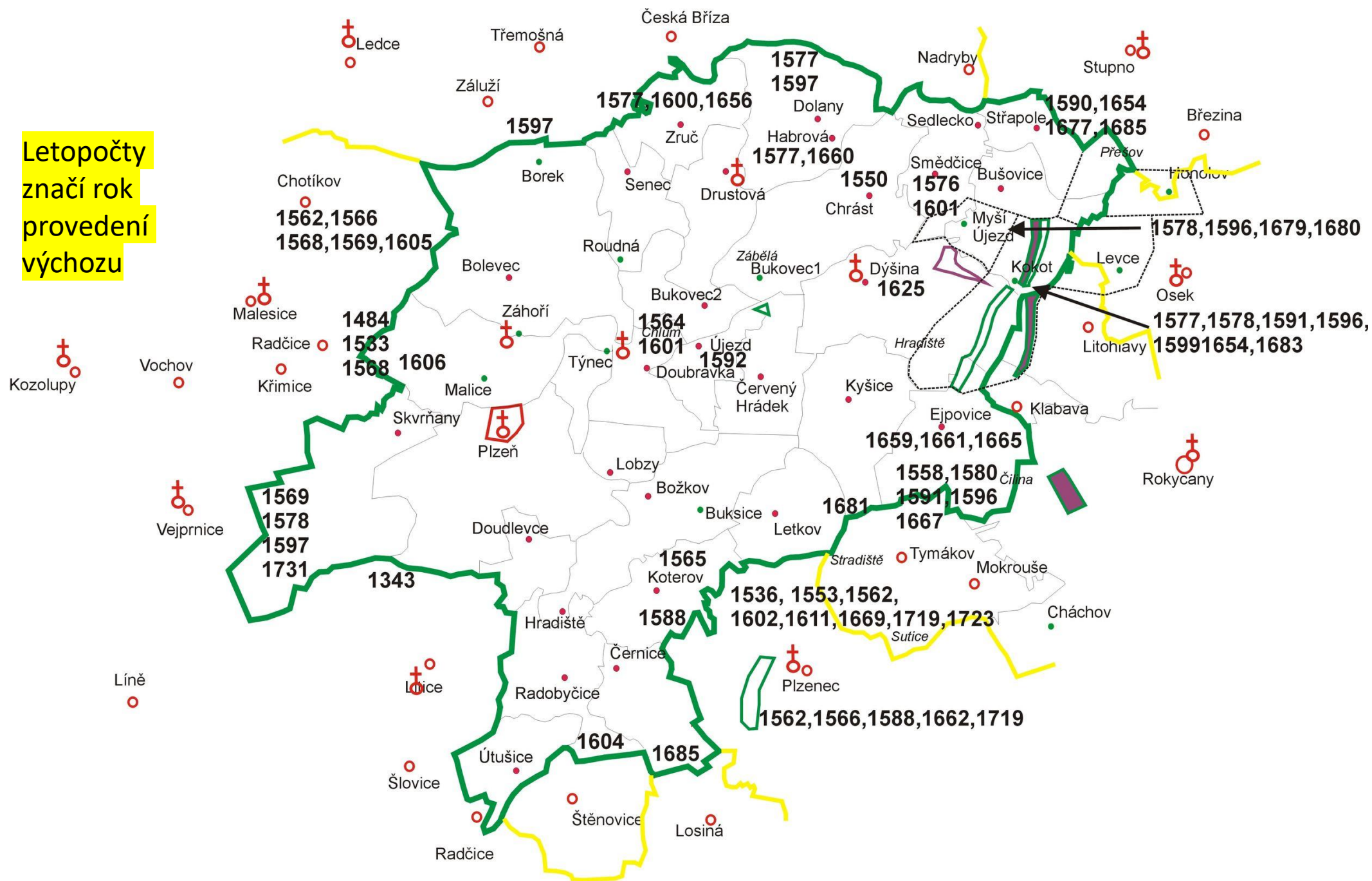
Zvolené mezní znamení

Letopočty
označují rok
získání vesnice

Letopočty
značí rok
provedení
výchozu

Plzenecké meze

Od 14. stol královský majetek spojený s Radyní,
spravovaný zástavními držiteli
od konce 15. stol v zástavě Šternberků

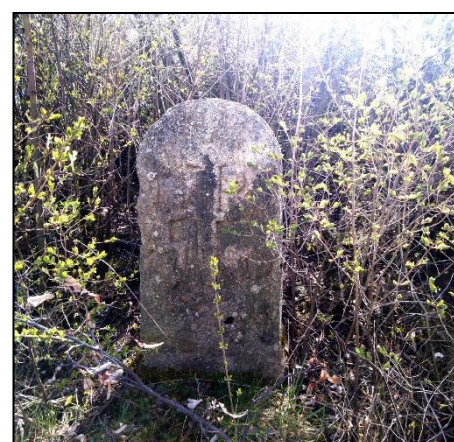
1529 – odebráno Šternberkům pro odboj

1536 – kupuje Adam ze Šternberka
do dědičného vlastnictví

1561 – Kokořovci (1560 spor)

18. stol. Černínové

1816 - Waldštejnové

Enkláva sv. Blažeje a Andrejšky

Drobný šlechtický majetek – Krabotov?

Po založení Plzně v držení rychtáře

Od 1480 do 19. století – majetek Plzně

Losinské a Štěnovické meze

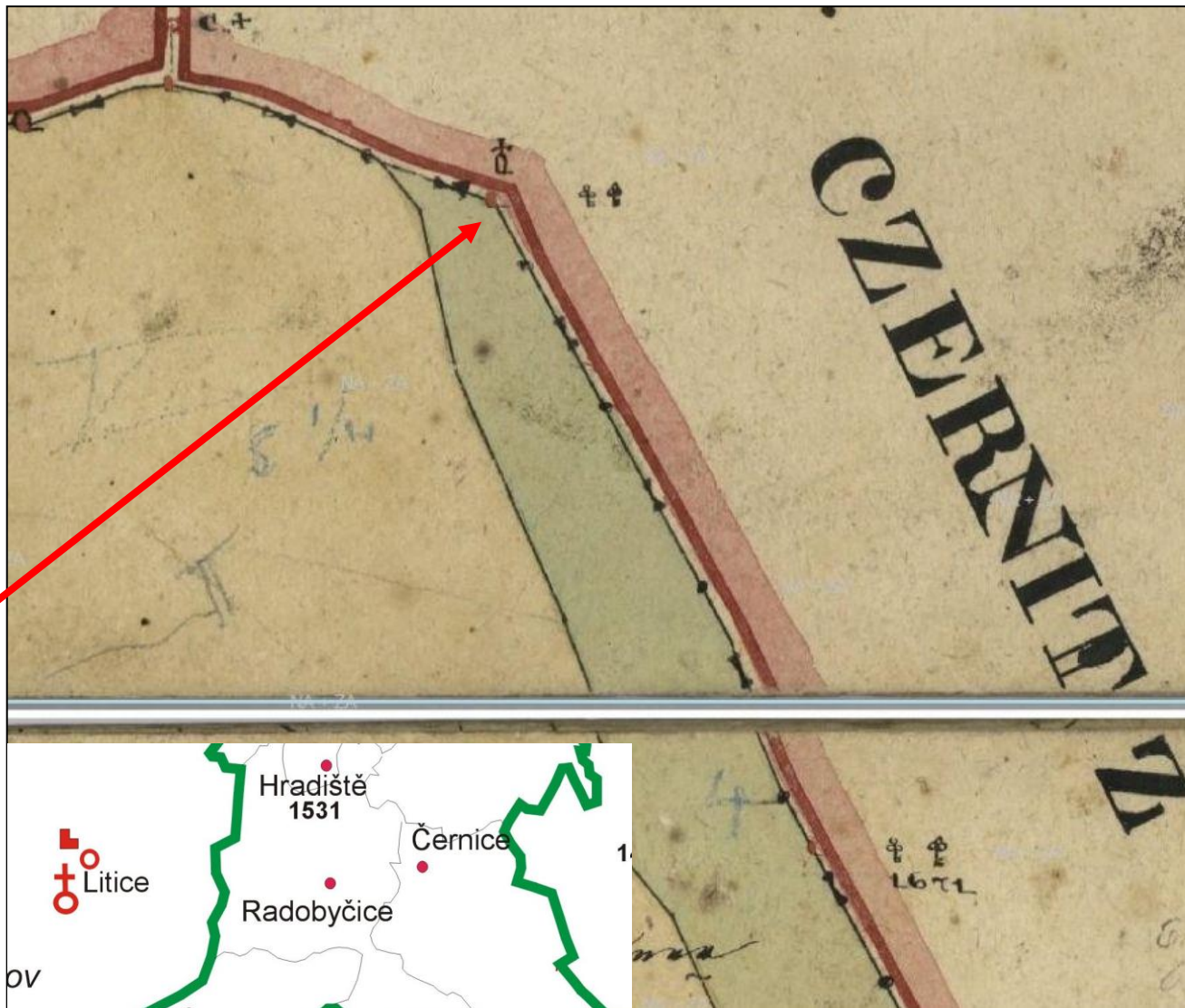
Losiná do roku 1425 součástí panství Štěnovice

Po té Plzeň

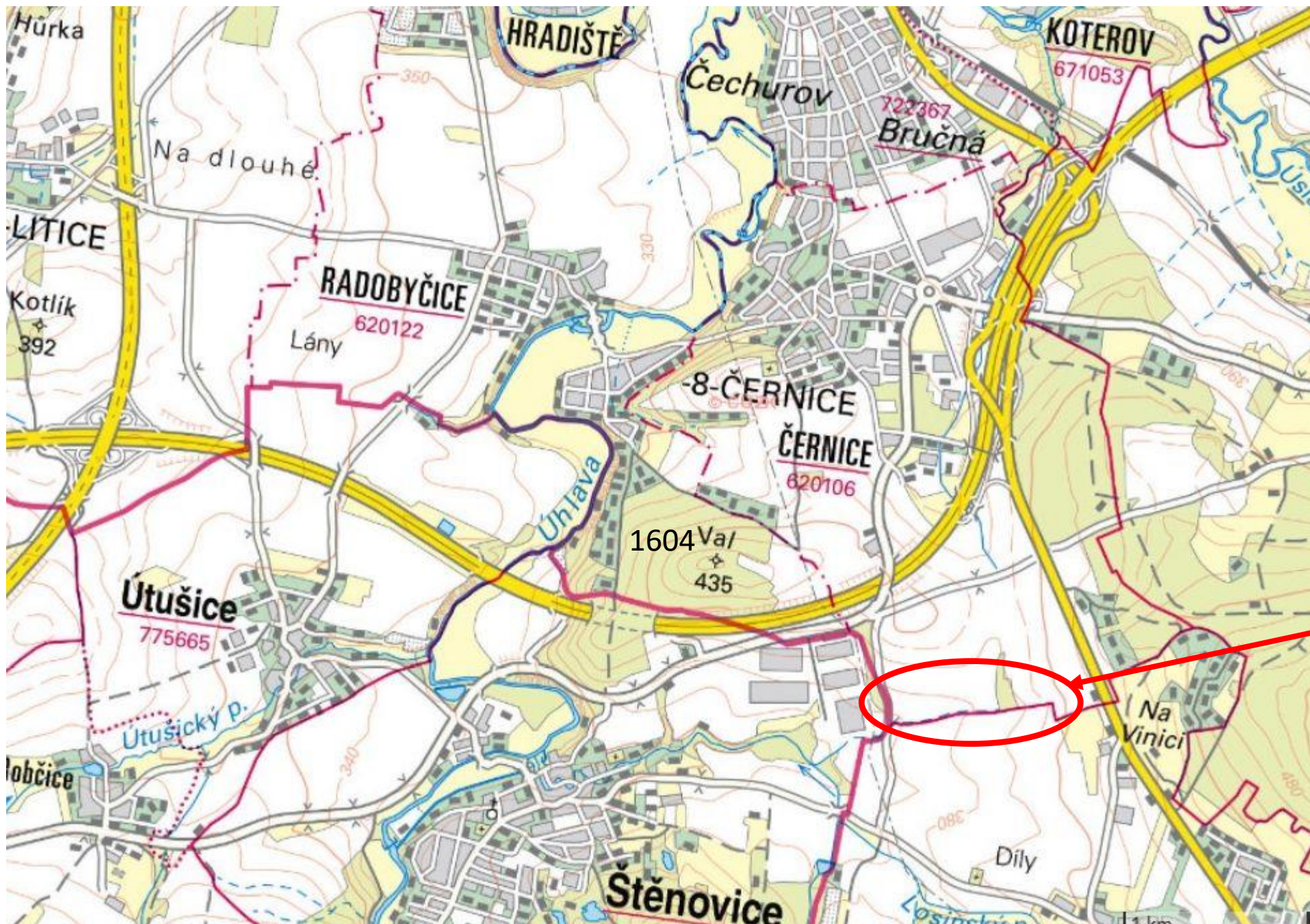
Od 16. stol. spojena se správou Radyně
za Šternberků a jejich nástupců

Štěnovice – drobní šlechtici

1589- 1697? – Henigarové

Vyvalený poškozený mezník s klíči na dvou stranách

Ve
vyznačeném
území došlo
ve 20. století
k drobné
úpravě
hranice

Chotěšovské meze

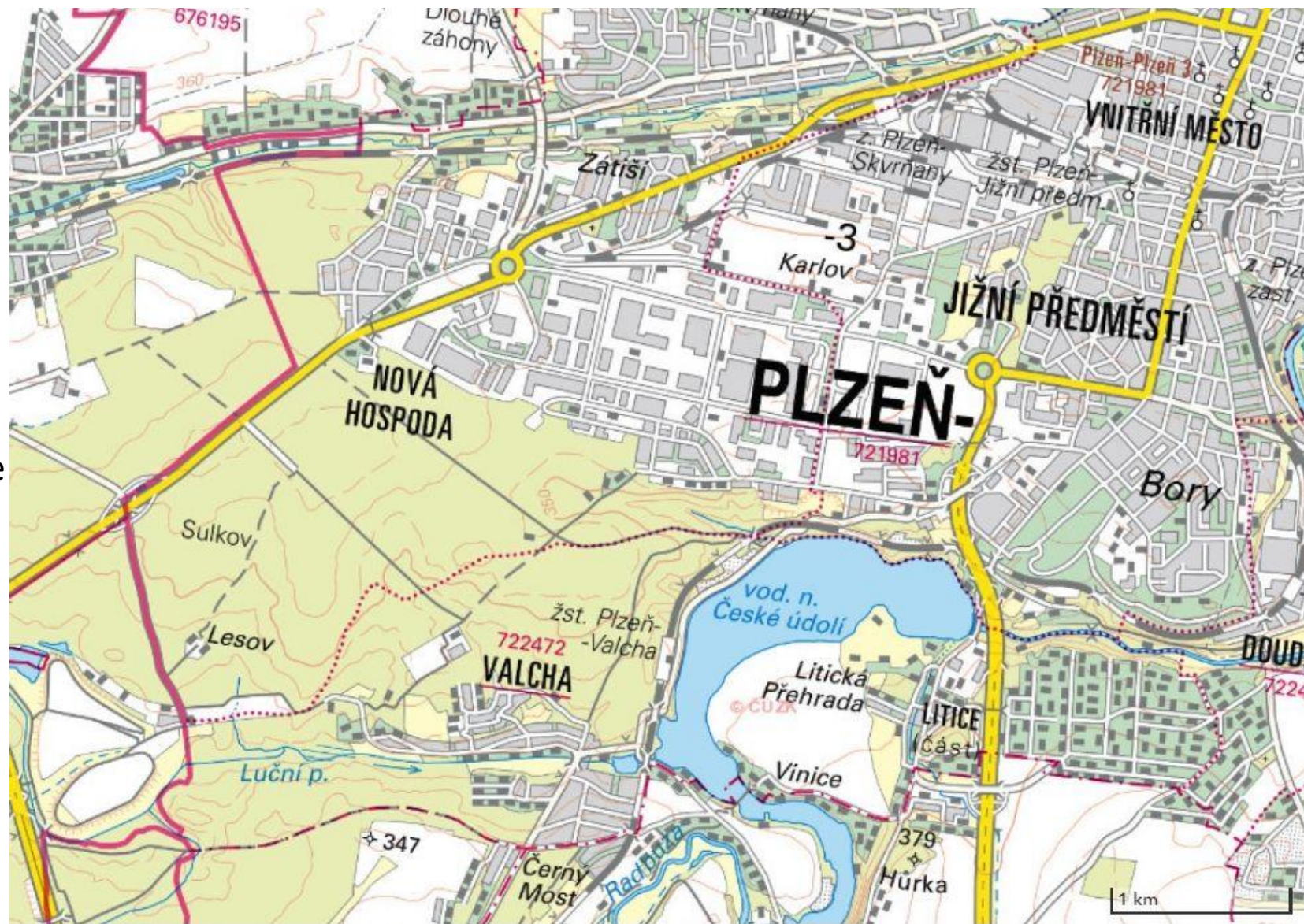
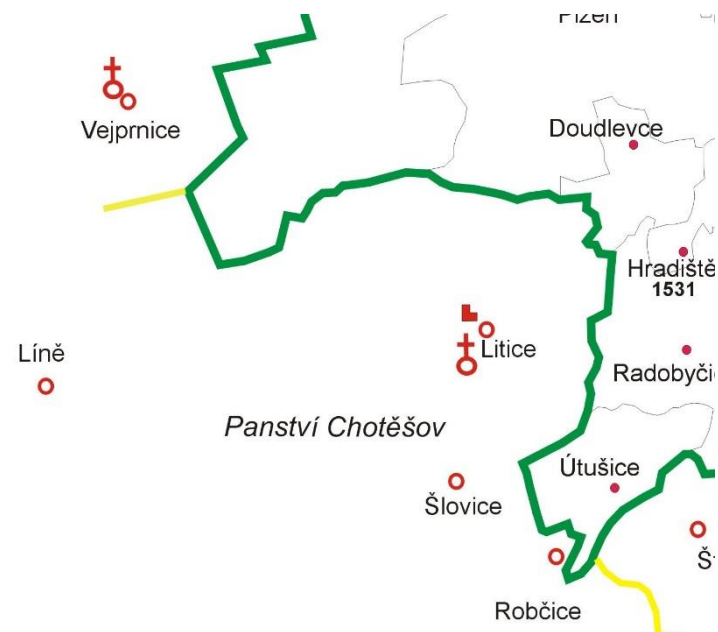
Litice - šlechtický majetek

Před r. 1367 Chotěšovský klášter

1781 – náboženský fond

1822 – Thurn-Taxis

1343 – Rous z Litic x Plzeň,
pozemková úprava a právo lovit v řece

Křimické meze

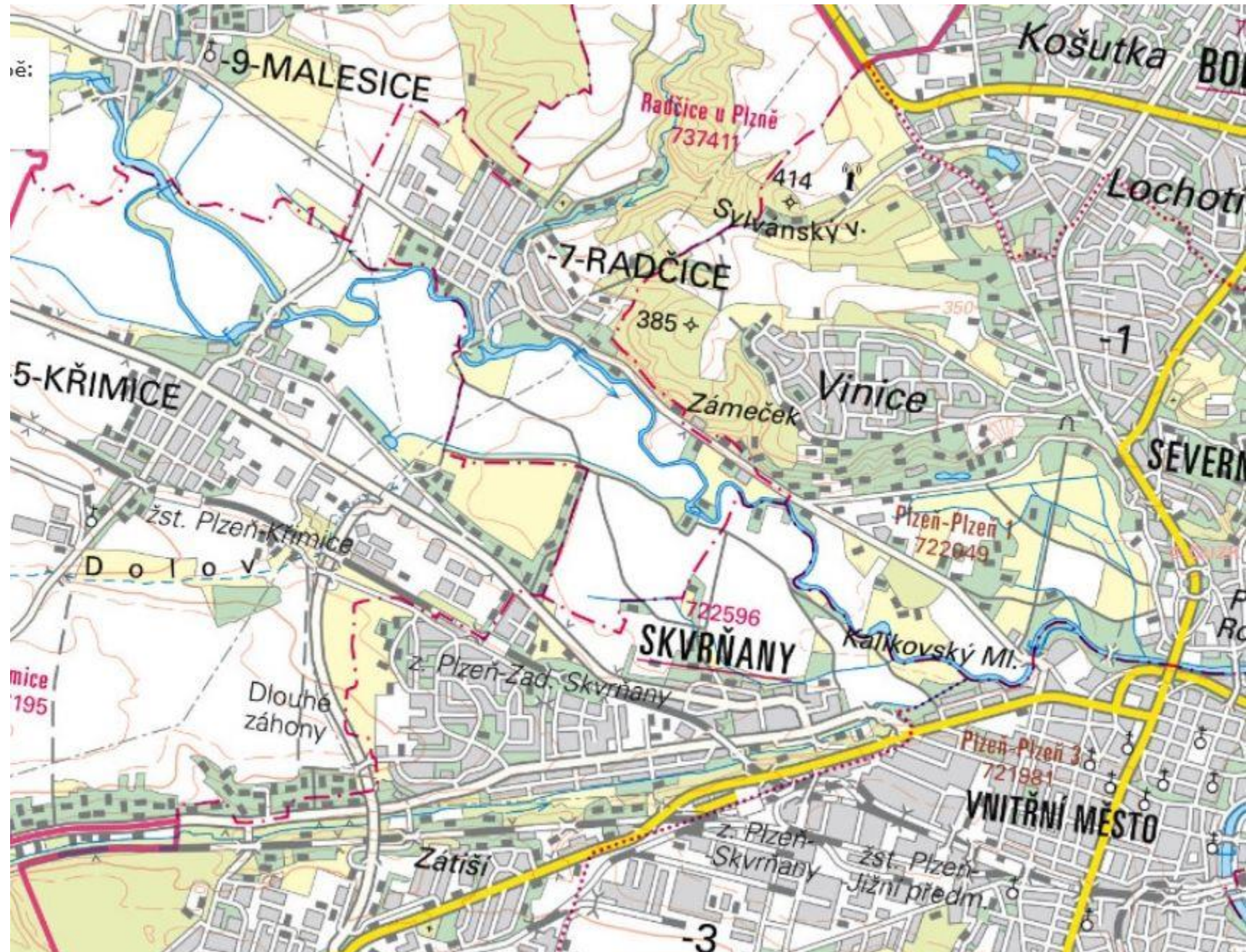
Křimice

1251 – Půta z rodu Drslaviců

1385 – plzeňský měšťan Nysl

1448 – plzeňský měšťan Václav Točník

1621 – Strojetičtí ze Strojetic
Vrtbové, Lobkovicové

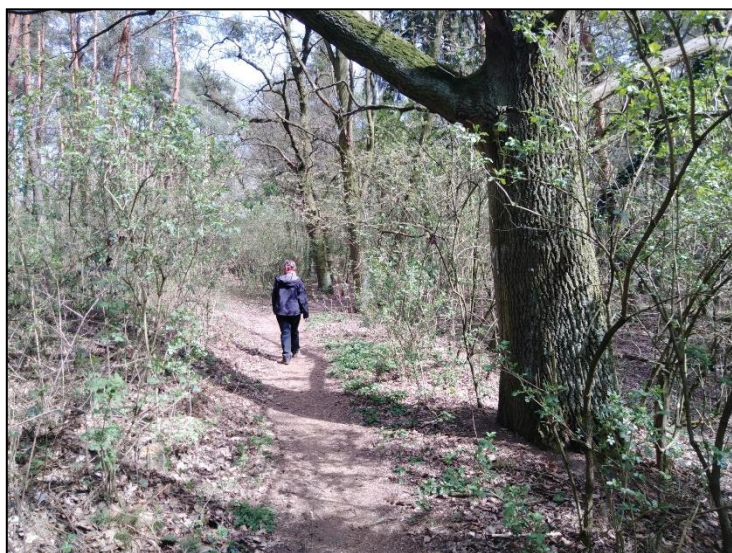
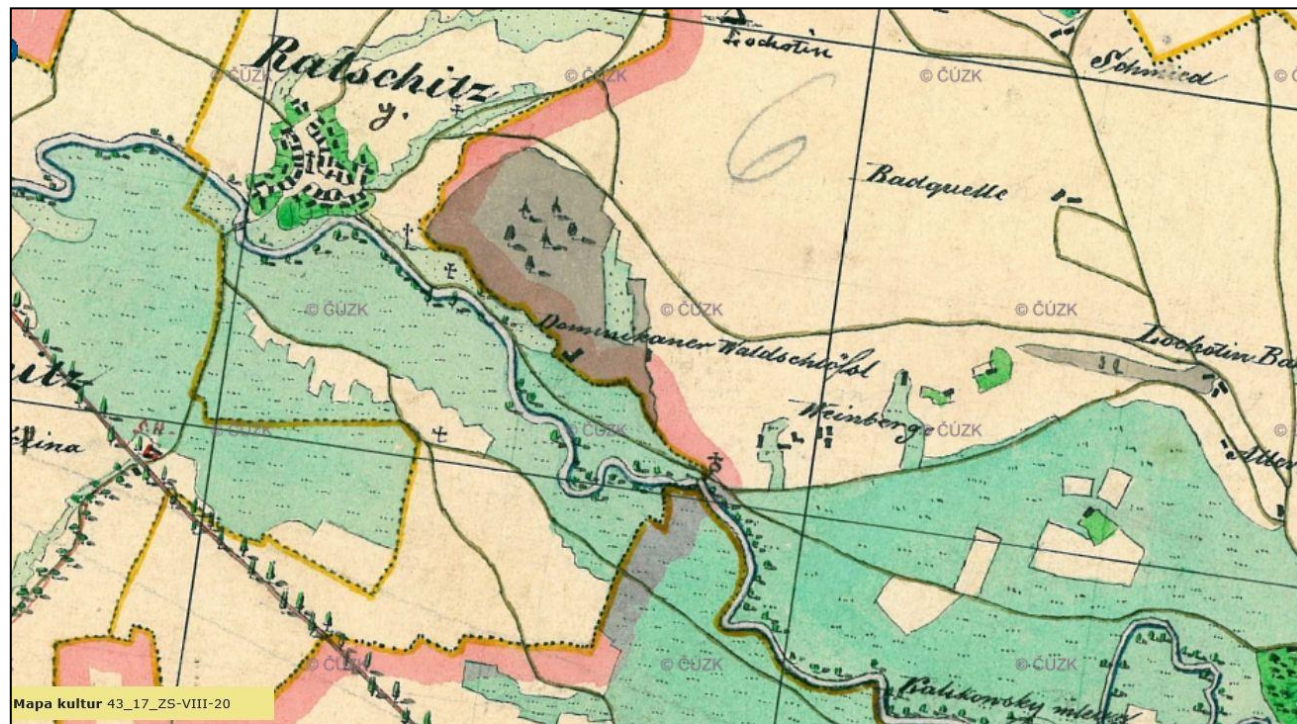

Radčické meze a spor o Mazín

1465. 21. června.

Ve sporu s Jiříkem Pabiánkem a Plzeňskými o louku Mazín, kdež Plzeňští vinili jej, že by louka ta patřila k oltáři¹⁾ a tudíž k záduší v městě, ukazující kšaft, v kterém však se o louce nečiní žádné zmínky, J. Pabiánek prokázal naproti tomu, že řádně louku tu má v deskách zemských, i dáno mu proto za právo; avšak on se k tomu podal, že chce vedle znění toho kšaftu dávat, což k tomu záduší dávatí má. Actum anno etc. LXV fer. VI. ante Johannis baptiste.

Palackého Archiv III. 363. čís. 278. — Emler, Pozůstatky desk II. 343.

Přepis listiny z 23.10. 1484

My Léva z Maštova místosudí Království českého a Ondřej z Tišnova místopisár desk téhož Království českého smlouvci volení od moudrých a opatrných pánův purgmistra, konšelův a vši obce města Nového Plzně z jedné a od urozeného panoše Václava Točníka z Křimic z strany druhé. A my Jan Cehnice z Řičan, Petr Ebrzví z Hradiště, Markvart z Úlic a na Příšově, Jan Habart z Strochovic a na Vrtbě, přátelé od nadepsaných stran obů stranů volení a přidání vyznáváme tímto listem přede všemi kdož jej číst nebo čtúc slyšeti budou, tak jakož jsou svrchu

Vejpovědi mezní (1508 – 1577)

Ilustrace z díla Jakuba Menčíka

kladní z hodných příčin se zdvihají. Actum f. III. Martini 1533.

Z strany původu konšelé tito: Samuel, Jan Smetko, Jakub Pechan, z Klatov; Petr Sobin, Jan bakalář, Jan Telítka, z Stříbra. Řečník: Jan Mileš z Stříbra.

Z strany odporu tito za konšele: Jan Pýšek, Jan Flašnar, Jan Ryška, z Kralovic; Jan Šváb, Jan řezník, Jakub řezník, ze Všerub.

Svědkové puovodův: Jan Michovec, Ondřej Rebold, Jan tkadlec, Jaroš, Lukeš Bosák, Říha pláteník, Matěj Mach, Ondra Žezhule, Mikuláš Slaboň, Šimon Hoštík z Křimic, Jan konverš z kláštera Černého, pan Smil.

Z strany odporu svědkové pánův Točníkův bratři obů spolu: Ambrož Pořádek z Račic, Jan Mazyn, Jan Mřeněk, Zygmund rychtář, Vaněk Kroy, Petr Filip, Wolf, Bartl, Bárta, Jíra Fišer, Mikuláš Peš, Jakub Mřeněk, Jakub Krš, Matěj Hostek, Šimek tkadlec, Jan Pořádkuo syn, Havel kovář, Martin Žizka, Andres pacholek Koubový, Jan Chřen, Jan Boháč, Vondra Hřech, Vaněk Bajček, Bartoš Mašurda, Bláha Mastný, Krystof Ludvík, Jan Kuchař, Pavel Sýček, Jan Vondrovec, Vávra Trybulík, Rub starý Balík, Matúš Racek, Václav hrnčíř, Jan Bulín, Vávra Trybule, Wolf Král, Jan Novák, Václav rychtář, Matúš Pařízek, Jan Mřeněk z Křimic, Šimon Hostek, Václav krčmář, Jan Kavan, Pavel nádeník z Křimic, Jan Bleen; z Chotíkova: Bláha Kotlora, Vondra Švehlík, Jan Javůrek, Mikuláš Květoň, Bláha Příbylík, Šimon Slavík, Jíra Zajíc, Havel malíř; Kuncl z Chotíkova.

¹⁾ Král Jiří propustil Václavovi Točníkovi z Křimic r. 1462 z manství tvrz a vsi jeho Křimice a Radčice. DD. 67, 21.

Meze pod Krkavcem

panství Nekmíř

Severní hranice

- 1514 – získání Senec, Zruč, Drustová, Dolany, Chrást
- 1530 – Nadryby Rokycanským
- 1575 – Česká Bříza Rokycanským
- 1623 – Plaský klášter získává Č. Břízu a Nadryby

Zábělá

trojúhelníkový lesní pozemek plaského kláštera obklopený plzeňskými lesy

Radnicko

Radnice - královské, 1336 – Rožmberkové

1478 – Šternberkové, střídání majitelů

1524 – 1651 – **Černínové z Chudenic**

1570 – povýšeny na město

1626 – Příchovští

1651 – **Malovec z Chýnova**

1673 – střídání dalších majitelů

1758 - Šternberkové

Březina

Střídání majitelů

1523-1576 – Černínové

1576 – **Hrobčičtí z Hrobčic**

1608 – Jan z Klenové

1628 – Příchovští z Příchovic

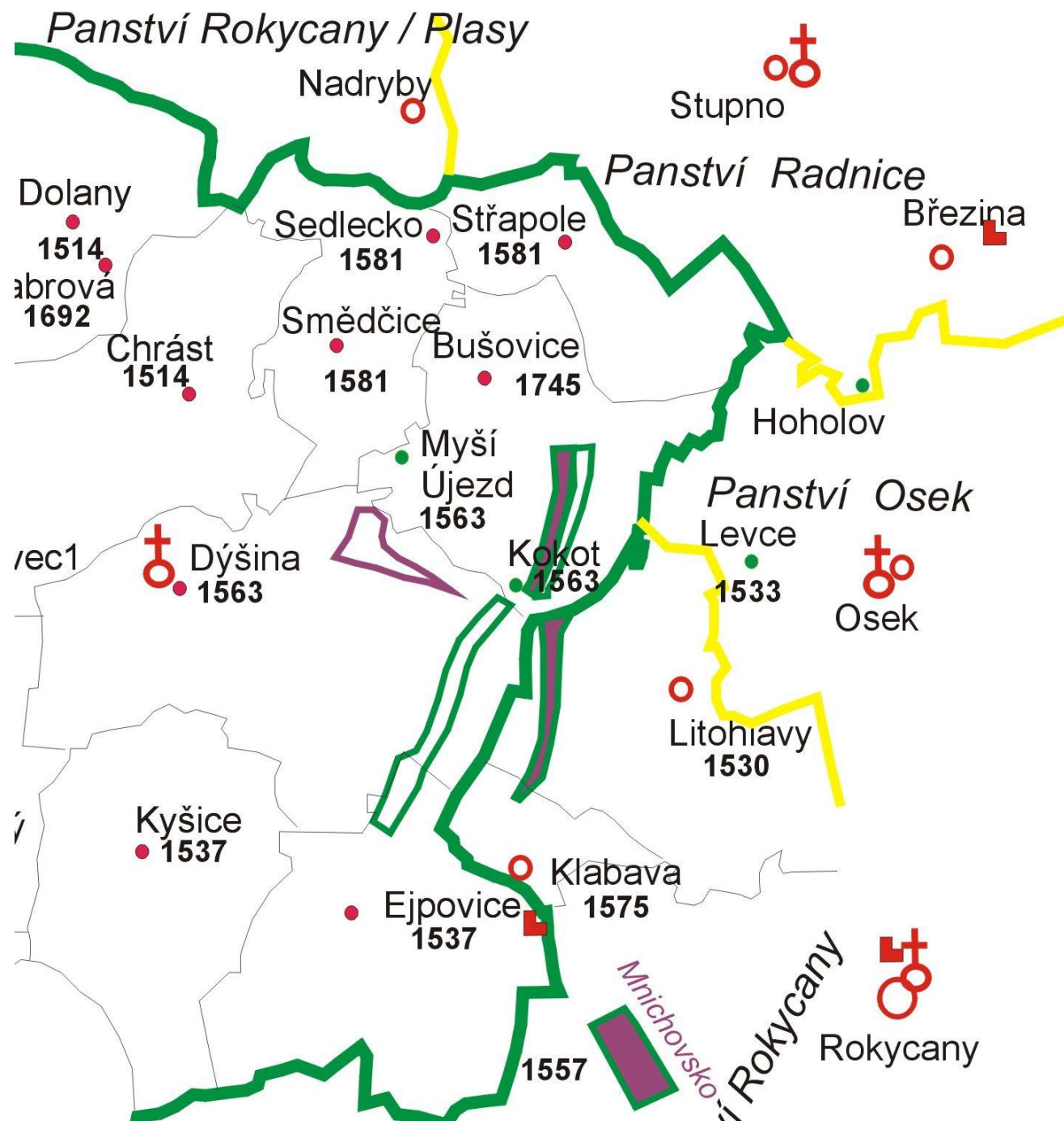
1642 – **Malovec z Chýnova**, spojení s Radnicemi

Osek

1521 – Muchkové z Bukova

1661 – 1681 – **Malovcové**

1681 – 1734 – Nosticové (Malovcová)

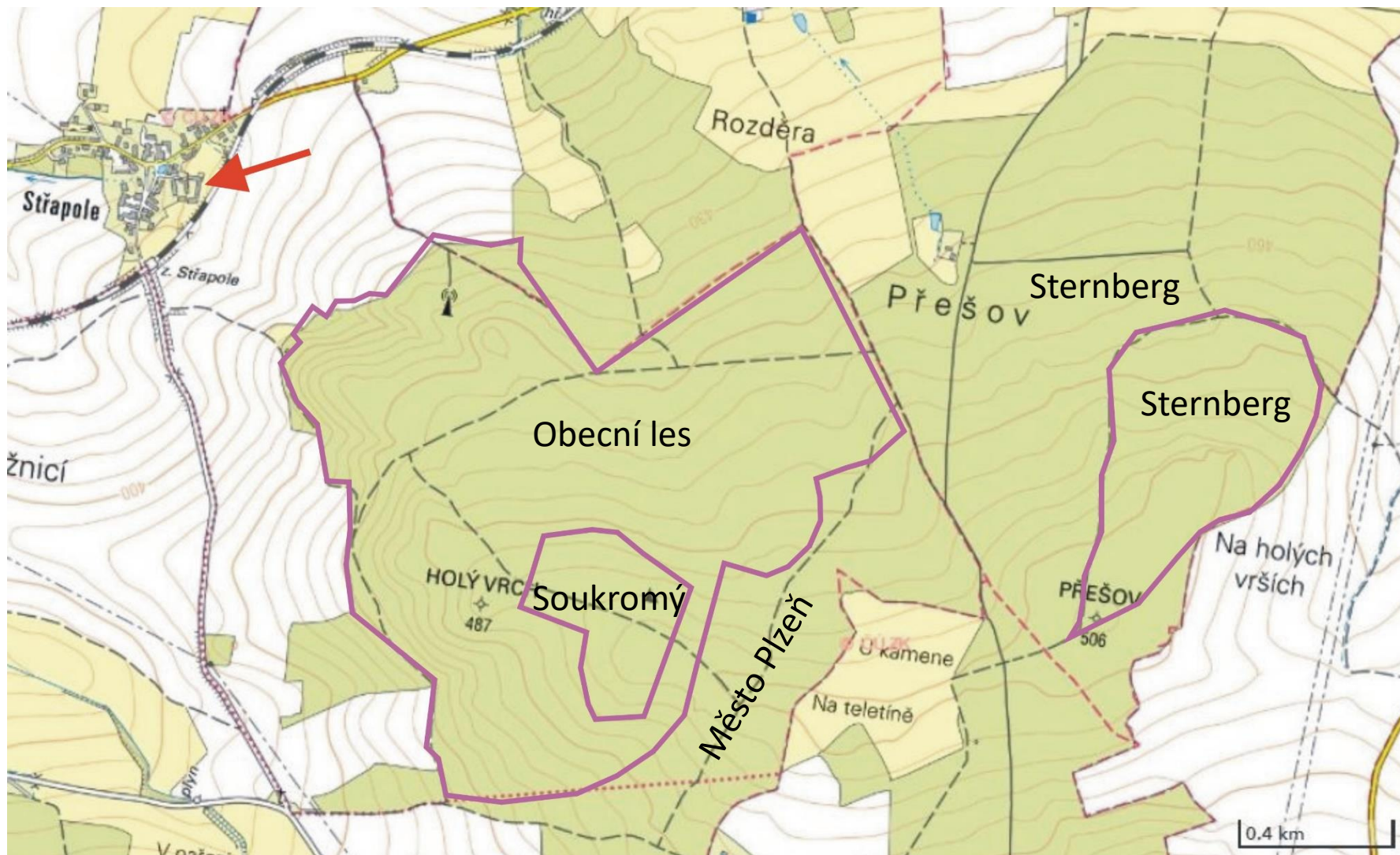
Střapole

Ve středověku ves rozdělena
Tvrz na místě čp. 1

1581 Plzeň

Přešovská Radlice

Plzeň přenechala
majiteli Oseka Malovcovi

Červený Hrádek

1384 – Heřman z Hrádku

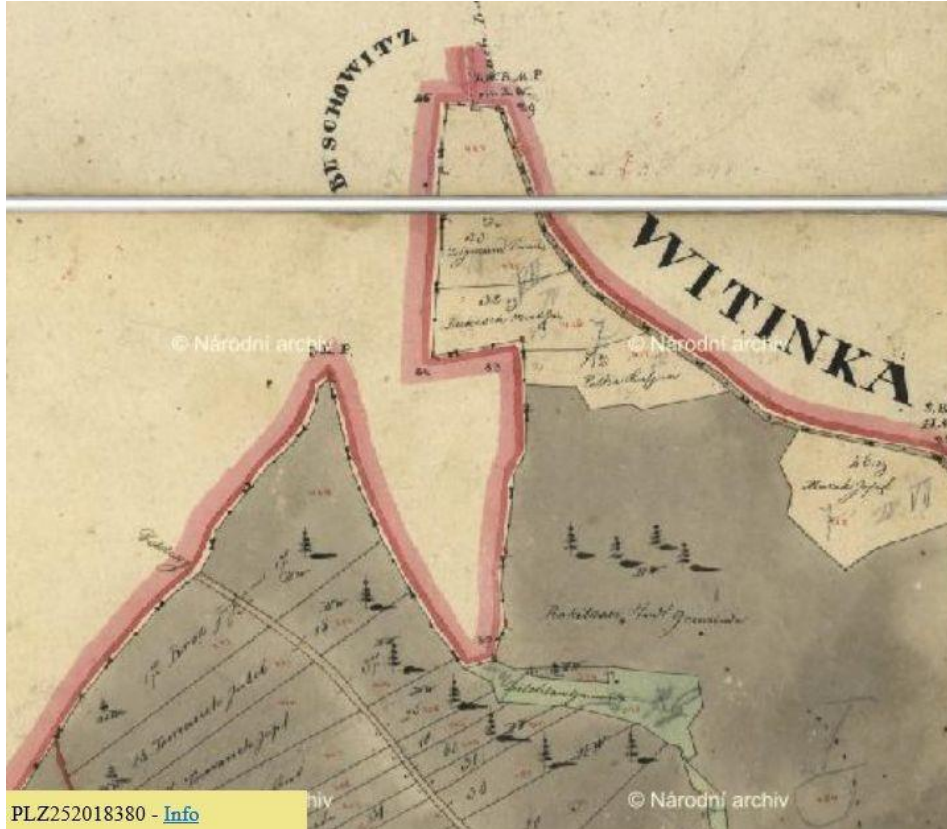
Od konce 15. stol –

Šafránková z Poutnova a dědicové

Po 30. leté válce střídání majitelů

1724 - Plzeň

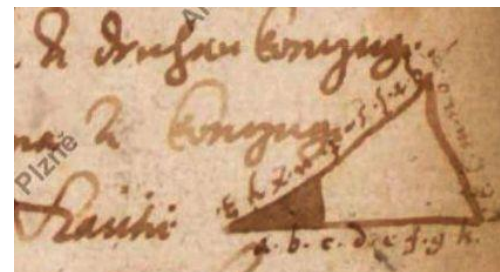
Radlice – pozemkový fenomén
vymezený geograficky (rokle, potoky, tvar hory či
skály) nebo úhlem na křižovatce cest.

Kokotská radlice

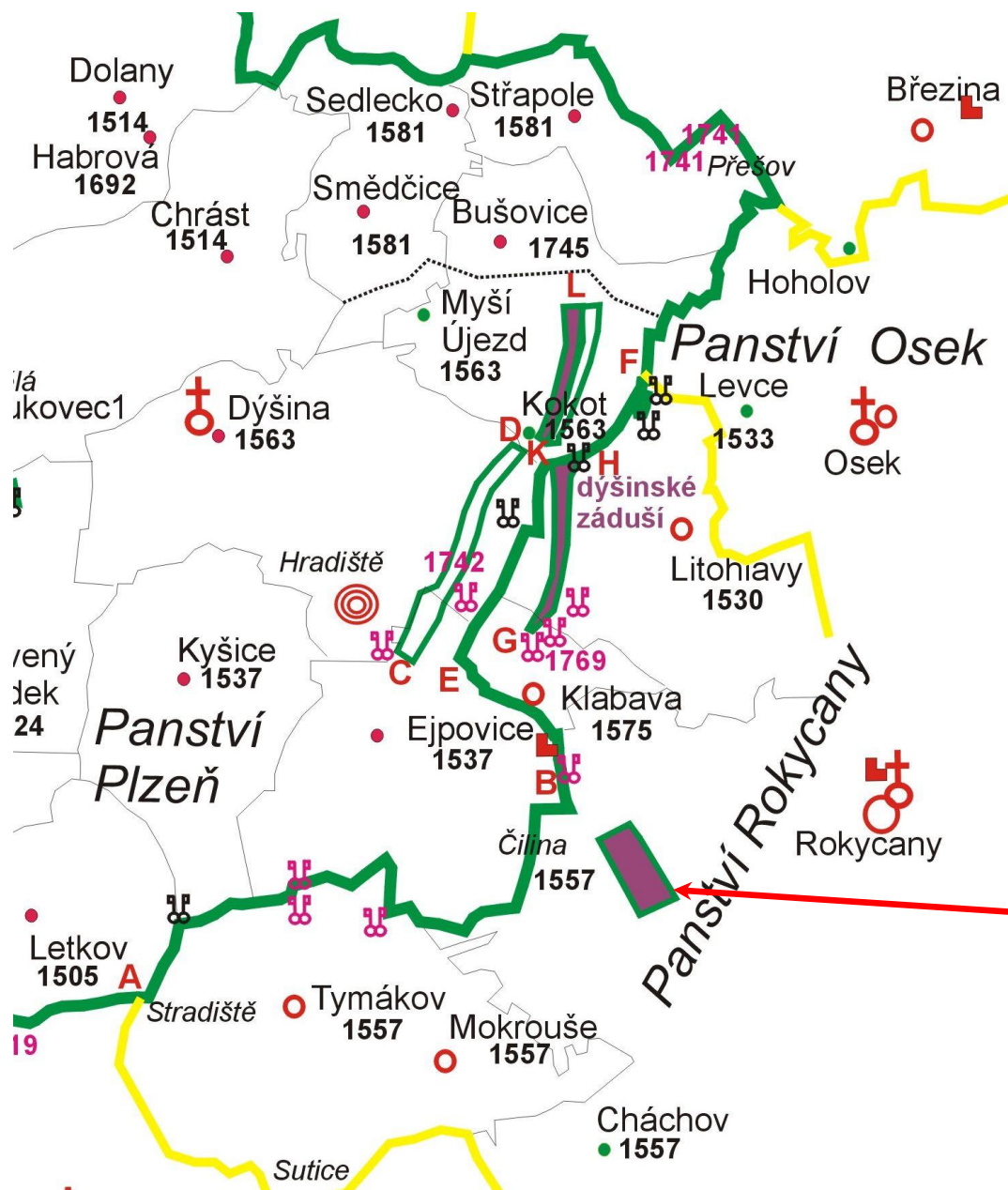
Přešovská radlice

1654 – uváděna jedna
malá radlice – klín mezi cestami

Kokotsko – mezníků ráj

Úzké pozemky vycházejí z pozemků středověké vsi Kokot, zaniklé roku 1450. Některé pozemky byly původními majiteli darovány církvi. K odstranění enkláv došlo při vyměřování stabilního katastru výměnou pozemků mezi Plzní a Rokycany.

Drobný pozemek odkázaný dominikánskému klášteři v Plzni v 16. století. Vyznačen mnoha mezníky a pravidelně kontrolován, po zrušení kláštera zakoupen Rokycany a mezníky odstraněny.

Ejpovický hrádek

Účel založení hrádku nejasný

Od konce 15. stol. je pustý

1520 – Ondřej z Roudné,

po něm Točnickové z Křimic

1537 – Plzeň kupuje Ejpovice a Kyšice

1700 – soudní spor o hranici pod Hrádkem

V okolí hrádku železnorudné doly, provozované oběma stranami.

Čilina

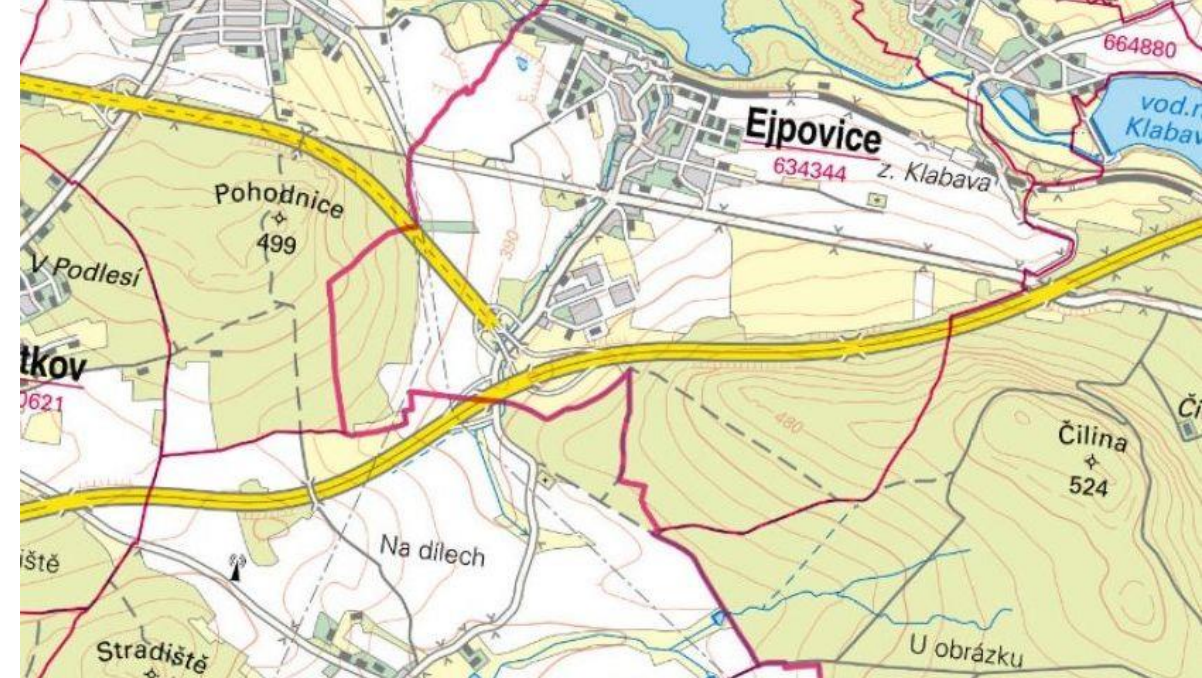
1537 – Plzeň kupuje Kyšice a Ejpovice s částí Čiliny

1557 – Rokycany kupují část Tymákova,
Cháchov, Mokrouše a většinu lesa Čilina

Poč. 16. stol odkázal vladyka Čeněk z Řísnice část lesa
na Čilině dominikánskému klášteru v Plzni – tzv **Mnichovsko**.

Plzeňští jako nájemci potom kontrolovali hranice enklávy
a vedli dlouhé spory s rokycanskými v letech 1595-1614

1787 – kupují Mnichovsko Rokycany

Další majetky dominikánů:

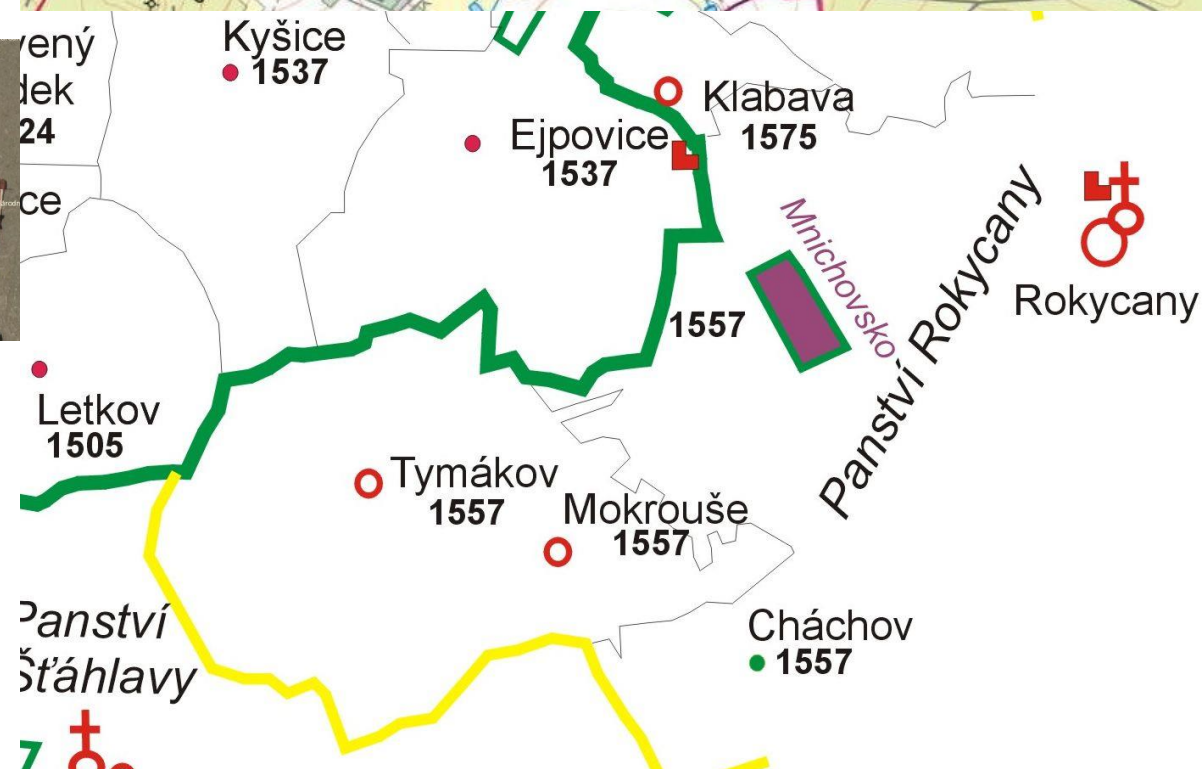
Ves Borek

Les Sokořín 1579

Mnichovsko

1543 – smlouva s Plzní o pronájmu

Nesrovnalosti řeší až císař 1599

Literatura

Mikota, P. – Rožmberský, P.: **Maršály, reinsteiny a pardusy na Plzeňsku**, 2017.

Mikota, P. – Rožmberský, P.: Mapa okolí Libštejna z roku 1671.

In: Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech 2018.

Rožmberský, P. - Mikota, P. : **Registra mezní lesův k městu Plzni náležitých**. Přepis a vysvětlivky.

In: Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech 2020.

Online: http://www.klub-augusta-sedlacka.cz/Kniha_mezni_mesta_Plzne.pdf

Mikota, P.: **Hranice mezi plzeňským a rokycanským panstvím**.

In: Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech 2021

Online: http://www.klub-augusta-sedlacka.cz/1721-generální_vejchoz_Plzeň_-_Rokycany.pdf

Mikota, P. – Sankot, J.: **Soubor historických mezníků generála von Steinau z roku 1707**.

In: Jižné Plzeňsko XXI, 2023

Mikota, P.: **Stradiště – hospodářský vývoj krajiny**.

In: Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech 2023.

Mikota, P.: **O Mnichovsko a les Čilinu staré paměti a vzešlé rozepře**.

In: Sborník Západočeského muzea v Plzni, Historie XXIV, 2024.

Mikota, P.: **Hraniční hřeby na Plzeňsku**.

In: Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech 2024.